รูปแบบการสอนโดยใช้ Enquiry–Based Learning ในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

*เบญจวรรณ พิททาร์ด**

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (mixed method: embedded design) เพื่อศึกษาการสอนโดยใช้ Enquiry–Based Learning (EBL) ต่อความรู้ของนักศึกษาพยาบาล และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อการสอนโดยใช้ EBL ในการเรียนการสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณคือนักศึกษาพยาบาล ศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 62 คน ที่กำลังศึกษาวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล ปีการศึกษา 2553 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเชิงคุณภาพเป็นตัวแทนจากกลุ่มประชากรจำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องกฎหมายที่เกี่ยว ข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล กระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ EBL ข้อสอบวัดความรู้เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล แบบประเมินความคิดเห็นต่อการสอนโดยใช้ EBL และแบบประเมินชิ้นงานต่างๆ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้เฉลี่ยในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชา ชีพการพยาบาลอยู่ในระดับดีและปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.55 และ 37.10 ตามลำดับ
2. ความคิดเห็นต่อการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.97)
3. ทักษะหรือสิ่งที่มีประโยชน์มากที่สุดที่ได้เรียนรู้จากการเรียนการสอนแบบ EBL ได้แก่ ทักษะการคิด ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการสืบค้นข้อมูล ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการสื่อสาร จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าการสอนด้วยรูปแบบ EBL ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นของนักศึกษาพยาบาลเพื่อเป็นพื้นฐานให้กับนักศึกษาในการประยุกต์ความรู้จาก ภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง และการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของวิชาชีพต่อไป

คำสำคัญ : Enquiry–Based Learning (EBL), teaching method

*พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

Using Enquiry–Based Learning in Laws and Regulations Associated with Nursing Profession

*Benjawan Pittard**

Abstract

Faculties require new alternative approaches to teach students effectively which currently related to challenging by the rapid changes. This mixed–method, embedded design therefore was conducted to find the effects of Enquiry–Based Learning (EBL) towards students' knowledge in Laws and Regulations associated with Nursing Profession and their opinion. Population were 62 second year nursing students who enrolled the subject of ethics and laws in the nursing profession in the second trimester of the academic year of 2010. Quantitative data were collected from them all while qualitative data were collected from 16 representatives. The study employed the use of a questionnaire sheet, observation and focus group interview which involved the use of a standard statistical analysis and content analysis to establish the values.

The results found that majority of students had good and moderate level of knowledge (43.55% and 37.1% respectively). They highly perceived the benefits of teaching with EBL ($\overline{X}$ =3.97). The mentioned benefits were polishing necessary skills such as thinking, questioning, searching information, team working and communicating.

This study can confirm that knowledge and required skills can emerge by teaching students with EBL. They will be beneficial as the students' basis in how to transfer theory into the practice in real situations and improve their graduates' competencies.

Keyword : Enquiry–Based Learning (EBL), teaching method

*Registered nurse (senior professional level), Boromarajonani College of Nursing, Ratchaburi

ความเป็นมาและความสำคัญ

กฎหมายหมายถึง กฎที่สถาบันหรือผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐตราขึ้น หรือที่เกิดขึ้นจากจารีตประเพณีอันเป็นที่ยอมรับนับถือเพื่อใช้ในการบริหารประเทศ เพื่อใช้บังคับให้บุคคลปฏิบัติตาม หรือเพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างบุคคลกับรัฐ[1] กฎหมาย จึงมีความ สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสร้างความเป็นธรรมให้กับคนทุกคนในสังคม ทำให้ประชาชนรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองที่จะปฏิบัติต่อสังคม ก่อให้เกิดประโยชน์ในการควบคุมการประกอบอาชีพ และประโยชน์ในทางการเมืองการปกครอง รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และส่งเสริมให้เกิดศีลธรรมอันดีของประชาชน จากความสำคัญดังกล่าว สถาบันพระบรมราชชนกจึงเล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการบรรจุการเรียนการสอนวิชากฎหมายในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ภายหลังการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แล้ว สถาบันพระบรมราชชนกบรรจุการเรียนการสอนกฎหมายไว้ในหลักสูตรโดยบูรณาการร่วมกับวิชาจริยศาสตร์ และเปลี่ยนชื่อรายวิชาเป็นวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล[2] นักศึกษาจะศึกษาวิชานี้ในชั้นปีที่ 2 เนื่องจากจะต้องฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเป็นครั้งแรก จึงเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาได้ระลึกถึงและปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในบทบาทของตนอย่างระมัดระวังและรอบคอบภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

จากผลการศึกษาของเบญจวรรณ ศรีโยธิน[3] เรื่องการรับรู้การจัดการเรียนการสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี พบว่าการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อนี้ใช้วิธีการบรรยาย และมอบหมายให้นักศึกษาสืบค้นข่าว/บทความ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งนักศึกษาประเมินว่ามีความยากลำบากในการหาข่าวและบทความที่ตรงประเด็น ต่อมาจึงมีการปรับเปลี่ยนโดยใช้การสอนแบบบรรยายและแจกกรณีศึกษาให้นักศึกษาวิเคราะห์ในกลุ่มย่อย จากนั้นสรุปการวิเคราะห์เป็นรายงาน ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาพยาบาลรับรู้การจัดการเรียนการสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยว ข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลในรูปของความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติ โดยมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการรับรู้การจัดการเรียนการสอน 4 ด้านคือ บุคคล ลักษณะวิชา กระบวนการเรียนการสอนและระยะเวลา นอกจากนี้นักศึกษากล่าวว่าเนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นเรื่องยากที่ต้องอาศัยความเข้าใจอย่างมาก มีหัวข้อการเรียนรู้ตามประมวลรายวิชามากแต่มีระยะเวลาเรียนจำกัด ดังนั้น การศึกษาเพื่อหารูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาจึงเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง

หนึ่งในรูปแบบการสอนที่น่าสนใจในการนำมาใช้สอนนักศึกษาพยาบาลคือ Enquiry–Based Learning (EBL) เนื่องจาก EBL เป็นรูปแบบการสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะในการคิด การใช้เหตุผล เพื่อการนำมาแก้ไขปัญหาที่อาจกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต เป็นกระบวนการที่ฝึกให้รู้จักการสังเกตและตั้งคำถามกับสิ่งที่สนใจ แล้วทำการค้นหาด้วยวิธีการที่เป็นระบบ[4-6] ดังนั้นการนำ EBL มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนได้ประโยชน์สูงสุดจากการเรียน เกิดการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ ได้ประยุกต์วิธีการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตและทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะที่ดีงามตามที่สังคมไทยพึงปรารถนา ประกอบกับ EBL เป็นรูปแบบการสอนที่ได้รับความนิยมมากรูปแบบหนึ่งที่มหาวิทยาลัยในต่างประเทศเลือกใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดย เฉพาะอย่างยิ่งในสหราชอาณาจักร ทั้งในคณะพยาบาลศาสตร์และคณะอื่นๆ ซึ่งประสบความ สำเร็จในการพัฒนาบัณฑิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการของหลัก สูตรและสังคม จึงทำให้ EBL เป็นอีกทางเลือก

หนึ่งที่น่าสนใจในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์

เนื่องจากผู้วิจัยสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล เล็งเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความตระหนักในการปฏิบัติการพยาบาลภายใต้ขอบเขตข้อกำหนดของกฎหมาย และเป็นการเรียนวิชากฎหมายเป็นครั้งแรกของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะใช้รูปแบบการสอนแบบ EBL ในการจัดการเรียนการสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล เพื่อเป็นข้อมูลต่อเนื่องแก่ผู้วิจัยในการพัฒนาวิธีการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีความรู้ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและรายวิชา เพียงพอต่อการนำไปประกอบอาชีพในอนาคต ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น จะเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการออกแบบการเรียนการสอนและจัดหาสิ่งสนับสนุนทาง การเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะรายชั้นปี และคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและผู้รับบริการที่ต้องการให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบวิชาชีพ ปฏิบัติการพยาบาลแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชนแบบองค์รวมอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอน Enquiry-Based Learning ต่อความรู้ของนักศึกษาพยาบาลเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลต่อการใช้รูปแบบการสอน Enquiry-Based Learning ในการเรียนการสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (mixed method: embedded design) ดังราย ละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาคือ นักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 62 คน ที่กำลังศึกษาวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลในปีการศึกษา 2553 ในการศึกษาเชิงปริมาณจะใช้จำนวนประชากรทั้งหมด แต่ในการศึกษาเชิงคุณภาพนั้นใช้กลุ่มตัวอย่าง 16 คน โดยให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มคัดเลือกกันเองหรือรับสมัครจากแต่ละกลุ่มๆ ละ 2 คน เพื่อเป็นตัวแทนกลุ่มในการให้ข้อมูล ซึ่งตัวแทนกลุ่มนี้ต้องมีความสามารถในการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มและนำ เสนอต่อกลุ่มอื่นได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลปีการศึกษา 2553 ที่ได้รับการอนุมัติโดยคณะกรรมการบริหารหลัก สูตรและการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี

2. กระบวนการเรียนการสอนที่ใช้รูปแบบ EBL ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแนวทางการสอนและการเขียนสถานการณ์เพื่อการเรียนการสอนโดยใช้ EBL ของมหาวิทยาลัย East Anglia ประเทศสหราชอาณาจักร[7] กระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นนำ (EBL Tutorial) ผู้สอนจะนำเสนอสถานการณ์การเรียนรู้ (learning package) ให้ผู้เรียนระดมสมองเพื่อค้นหาสิ่งที่ตนมีความรู้/ ประสบการณ์ ประเด็นที่ตนไม่มีความรู้และประสบการณ์ ตั้งสมมุติฐานเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ต่อไป

2.2 ขั้นสืบค้นข้อมูล (finding information) ผู้สอนกระตุ้นและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนวางแผนวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองตามวิธีการเรียนที่ตนถนัดและสนใจ

2.3 ขั้นทบทวนสถานการณ์ (situation review) ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอความรู้ที่ตนได้รับและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนกลุ่มอื่น

2.4 ขั้นรวบรวมความรู้ที่ได้รับ (consolidation tutorial) ผู้สอนสนับ สนุนให้ผู้เรียนหาข้อสรุปสำหรับสิ่งที่ตนได้รับจากการแลกเปลี่ยนกับเพื่อนและจากผู้สอน

กระบวนการและสถานการณ์นี้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทางการสอนโดยใช้ EBL ของมหาวิทยาลัย East Anglia และผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลศึกษาของไทย 3 ท่าน

3. ข้อสอบวัดความรู้เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล จำนวน 14 ข้อ เป็นข้อสอบจากคลังข้อสอบวิชาจริยศาสตร์และกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลที่มีค่าความยากของข้อสอบ(difficulty: p) และอำนาจจำแนกของข้อสอบ (discrimination: r) อยู่ในช่วง .20–.80 ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป และเป็นข้อสอบที่ได้รับการวิพากษ์จากคณะกรรมการวัดและประเมินผลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรีแล้ว การแปลผลคะแนนความรู้เฉลี่ยรวมของนักศึกษาพยาบาลประเมินจากคะแนนสอบวัดความรู้ คะแนนชิ้นงานการเรียนรู้ด้วยตนเอง และคะแนนกระบวนการทำงานกลุ่ม8

4. แบบประเมินความคิดเห็นต่อการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL ซึ่งดัดแปลงมาจากแบบวัดของ Centre for Excellence in Enquiry–Based Learning ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 คือ ประโยชน์และกระบวนการของการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)[5] ระดับ 9 จำนวน 39 ข้อ ให้คะแนนจาก 5 (เห็นด้วยมากที่สุด) ไปจนถึง 1 (ไม่เห็น ด้วยมากที่สุด) และนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อแปลผล ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินส่วนนี้ทดสอบ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อ มั่นเท่ากับ .88 และ ส่วนที่ 2 คือประโยชน์ที่ได้รับจากการการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL เป็นข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 8 ข้อ แบบประเมินทั้ง 2 ส่วนนี้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลศึกษา 3 ท่าน

5. แบบประเมินชิ้นงานต่างๆ เป็นแบบประเมินที่ได้รับการวิพากษ์จากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยและอนุญาตให้ใช้ประเมินผลงานของนักศึกษาได้ ประกอบด้วย

5.1 แบบประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง หัวข้อการประเมินประกอบด้วย แผนการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ เนื้อหา การนำเสนอ หลักฐานการเรียนรู้ และจิตพิสัย

5.2 แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม หัวข้อการประเมินประกอบด้วย การทำงานเป็นทีม การแสดงความคิดเห็น ความรับผิดชอบต่องาน และการจัดทำรายงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ชี้แจงรายละเอียดการทำวิจัยและการเรียนการสอน พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากนักศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

2. ดำเนินการสอนตามกระบวนการจำนวน 5 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 13 ชั่วโมง รวมระยะเวลาการเรียนการสอนทั้งสิ้น 7 สัปดาห์

3. ประเมินความรู้ของนักศึกษาโดยใช้ข้อสอบวัดความรู้

4. แจกแบบประเมินความคิดเห็นต่อการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL หลังสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว

5. ผู้วิจัยจะคัดเลือกประเด็นที่สำคัญจากข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดไปดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้การสนทนากลุ่มกับตัวแทนของนักศึกษาเป็นเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ยึดหลักสำคัญ 3 ประการ[10] ได้แก่

หลักการด้านสิทธิประโยชน์ (Principle of beneficence)

หลักการด้านการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Principal of respect for human dignity) และหลักการด้านความยุติธรรม (Principal of justice) โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

– เสนอโครงร่างการวิจัยต่อคณะกรรมการงานวิจัยของวิทยาลัยเพื่อขออนุญาตทำการวิจัย

– ชี้แจงรายละเอียดโครงการวิจัย วัตถุประสงค์ ประโยชน์และข้อจำกัดของการวิจัยวิธีการเก็บข้อมูล ความสมัครใจที่จะให้สัมภาษณ์ในการสนทนากลุ่ม ขออนุญาตบันทึกเทปและจดบันทึกข้อมูลบางเรื่องขณะสนทนากลุ่ม แจ้งสิทธิของผู้ให้ข้อมูลในการซักถามข้อสงสัย การตอบรับและปฏิเสธการเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ หากผู้ให้ข้อมูลไม่ยินดีที่จะให้บันทึกเทปการสัมภาษณ์ช่วงใดสามารถให้ผู้วิจัยหยุดการบันทึกเทปได้ และระหว่างการวิจัยสามารถถอนตัวจากการเป็นผู้ให้ข้อ มูลได้ และสามารถขอตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ได้

– ผู้วิจัยวางตนเป็นกลาง ไม่แสดงความคิดเห็นหรือแสดงพฤติกรรมที่สนับสนุนหรือต่อต้านข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลถ่ายทอดมา

– ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง มีการใช้ชื่อสมมุติแทนชื่อจริง และมีเพียงผู้วิจัยเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความรู้ของนักศึกษาพยาบาลเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลโดยรวมคะแนนสอบวัดความรู้ คะแนนชิ้นงาน และคะแนนความรู้เฉลี่ยรวม แล้วหาคะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละของนักศึกษาโดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 60

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL โดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นต่อการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL จากการสนทนากลุ่มโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของการวิเคราะห์ข้อ มูลโดยให้ผู้สอนท่านอื่นอ่านและให้ความเห็น (peer review) และการนำข้อมูลไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจ สอบเพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูล (member checking)

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าประชากรส่วนใหญ่อายุ 19 ปี (ร้อยละ 91.94) เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 90.32) คะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.00–2.49 (ร้อยละ 41.94)

ร้อยละของคะแนนความรู้เฉลี่ยรวมของนักศึกษาพยาบาลเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลภายหลังจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL เท่ากับ 68.26 โดยมีค่าคะแนนร้อยละต่ำสุดเท่ากับ 54.83 สูงสุดเท่ากับ 81.72 เมื่อพิจารณาเฉพาะชิ้นงานพบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำสุดเท่ากับ 89.33 สูงสุดเท่ากับ ร้อยละ 98 (ตารางที่ 1)

นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้เฉลี่ยรวมในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับดีและปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.55 และ 37.10 ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดและสูงสุดของคะแนนสอบวัดความรู้ คะแนนชิ้นงาน และคะแนนความรู้เฉลี่ยรวมของนักศึกษาพยาบาล

คะแนน	$\overline{X}$	S.D.	Min	Max
1. คะแนนสอบวัดความรู้	41.01	13.62	14.29	64.29
2. คะแนนชิ้นงาน				
– การเรียนรู้ด้วยตนเอง	92.37	3.74	88.33	97.50
– กระบวนการทำงานกลุ่ม	99.03	2.37	99.33	81.72
รวมคะแนนชิ้นงาน	93.70	3.23	89.33	98.00
คะแนนความรู้เฉลี่ยรวม	68.20	6.80	54.83	81.72

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามระดับคะแนนความรู้เฉลี่ยรวมในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาล

ระดับคะแนน (ร้อยละ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ดีมาก (80.00–100)	1	1.16
2. ดี (70.00–79.99)	27	43.55
3. ปานกลาง (60–69.99)	23	37.10
4. พอใช้ (50–59.99)	11	17.74
รวม	62	100.00

ระดับความคิดเห็นต่อการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.97) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.51–4.34) ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคืออาจารย์สนับสนุนให้ฉันได้ค้นหาข้อมูลมากกว่าการที่จะได้รับข้อมูลโดยตรงจากอาจารย์และการเรียนการสอนแบบ EBL ทำให้ฉันสามารถค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกันได้ดีขึ้น ($\overline{X}$ =4.53) อยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุดคือฉันไม่จำเป็นต้องนำสิ่งต่างๆ จากการเรียนการสอนแบบ EBL ไปประยุกต์ใช้ และฉันคิดว่าวิธีการเรียนการสอนแบบ EBL เป็นวิธีที่ยุ่งยาก ($\overline{X}$ =1.85 และ 2.10 ตามลำดับ) อยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL จำแนกเป็นรายข้อและโดยรวม

ความคิดเห็น	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1. ฉันเข้าใจกระบวนการเรียนรู้โดยใช้การเรียนการสอนแบบ EBL	3.95	.47	มาก
2. การเรียนการสอนแบบ EBL ทำให้ฉันได้เรียนรู้การนำเสนอผลการค้นพบของฉันต่อเพื่อนๆ ในชั้นเรียน	4.31	.60	มาก
3. ฉันคิดว่าวิธีการเรียนการสอนแบบ EBL เป็นวิธีที่ยุ่งยาก	2.10	.69	น้อย
4. การเรียนการสอนแบบ EBL ทำให้ฉันได้พัฒนาทักษะในการทำงานเป็นทีม	4.25	.73	มาก
5. การเรียนการสอนแบบ EBL ทำให้ฉันรู้วิธีการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง	4.15	.55	มาก
6. ฉันมีโอกาสในการตั้งคำถามระหว่างการเรียนการสอน	3.95	.73	มาก
7. อาจารย์สนับสนุนให้ฉันได้ค้นหาข้อมูลมากกว่าการที่จะได้รับข้อมูลโดยตรงจากอาจารย์	4.53	.60	มากที่สุด
8. การเรียนการสอนแบบ EBL เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลที่ได้รับมากกว่าการให้ผู้เรียนจดจำข้อมูล	4.19	.66	มาก
9. การเรียนการสอนแบบ EBLทำให้ฉันสามารถค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกันได้ดีขึ้น เช่น จากเวบไซต์ โทรทัศน์ ห้องสมุด ผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ	4.53	.60	มากที่สุด
10. ฉันมั่นใจมากขึ้นถึงความสามารถของตนเองในการประเมินข้อมูลที่ค้นพบ	3.80	.61	มาก
11. ฉันสามารถประเมินแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้ดีขึ้น	3.76	.57	มาก
12. ฉันต้องการได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างมากจากอาจารย์ขณะมีเรียนการสอนแบบ EBL	3.90	.66	มาก
13. การเรียนการสอนแบบEBL ช่วยให้ฉันพบว่าอะไรที่ผู้เรียนอย่างฉันคาดหวัง	4.00	.62	มาก
14. การเรียนการสอนแบบEBL ทำให้กลุ่มของฉันมีประสิทธิภาพในการพัฒนาจุดมุ่งหมายต่างๆ ร่วมกัน	4.19	.71	มาก
15. ฉันสนุกกับการเรียนรู้โดยใช้การเรียนการสอนแบบ EBL	4.27	.64	มาก
16. ฉันต้องการการสนับสนุนในการตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้	4.03	.64	มาก
17. สมาชิกในกลุ่มของฉันมีส่วนช่วยในการเรียนรู้ของฉัน	4.05	.71	มาก
18. ฉันไม่จำเป็นต้องนำสิ่งต่างๆ จากการเรียนการสอนแบบ EBL ไปประยุกต์ใช้	1.85	.91	น้อย
19. ฉันมีโอกาสได้เป็นผู้นำกลุ่มขณะมีการเรียนการสอนแบบ EBL	3.53	.65	มาก
20 ฉันสามารถนำเสนอด้วยปากเปล่าได้ดีขึ้น	3.54	.68	มาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL จำแนกเป็นรายข้อและโดยรวม (ต่อ)

	ความคิดเห็น	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
21.	การเรียนการสอนแบบ EBLทำให้ฉันพบว่ามีหลายสิ่งที่ต้องเรียนรู้	4.34	.58	มาก
22.	ฉันสนุกสนานกับการเป็นสมาชิกในกลุ่ม	4.15	.72	มาก
23.	ฉันสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ดีขึ้น	4.12	.56	มาก
24.	ความแตกต่างที่มีในตัวบุคคลในกลุ่มของฉันหมดไปด้วยวิธีการที่ดีจากการเรียนการสอนแบบ EBL	3.58	.72	มาก
25.	ฉันรู้สึกว่าฉันต้องทำงานหนักเมื่อมีการเรียนการสอนแบบ EBL	2.59	.89	ปานกลาง
26.	กลุ่มของฉันมีการทำงานเป็นทีมที่ดี	3.98	.71	มาก
27.	การเรียนการสอนแบบ EBL ทำให้ฉันรู้สึกว่าฉันสามารถรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองได้มากขึ้น	4.15	.52	มาก
28.	จากผลการเรียนการสอนแบบ EBL ทำให้ฉันมีความมั่นใจในความสามารถของตนในการตั้งคำถามเพื่อการเรียนรู้	4.00	.67	มาก
29.	กลุ่มของฉันสามารถแก้ไขปัญหาหรือความยุ่งยากต่างๆที่เกิดขึ้นได้ดี	4.08	.60	มาก
30.	ฉันพบว่ากิจกรรมในการเรียนการสอนแบบ EBL มีความท้าทาย	4.29	.65	มาก
31.	การเรียนการสอนแบบ EBL ทำให้ฉันมองเห็นแนวทางที่ฉันจะเข้าไปช่วยงานของกลุ่ม	4.14	.54	มาก
32.	การเรียนการสอนแบบ EBL ทำให้ฉันมีความมั่นใจมากขึ้นในความสามารถในการแก้ปัญหาของตน	3.85	.64	มาก
33.	เพื่อนในกลุ่มชื่นชมข้อมูลต่างๆ ที่ฉันได้นำเข้ามาให้กลุ่ม	3.51	.54	มาก
34.	ฉันรู้สึกว่าฉันสามารถเรียนรู้จากการสอนแบบ EBL ได้ง่ายๆ โดยการจดจำสิ่งต่างๆ	3.80	.64	มาก
35.	ฉันพบว่าฉันสามารถควบคุมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	3.76	.60	มาก
36.	ฉันรู้สึกว่าฉันมีความสามารถในการนำเสนอผลการค้นพบได้ดีขึ้น	3.81	.66	มาก
37.	อาจารย์ช่วยเหลือฉันในยามที่ฉันต้องการเรียนรู้โดยใช้การเรียนการสอนแบบ EBL	4.29	.67	มาก
38.	ฉันพัฒนาความเข้าใจต่อเทคนิค กระบวนการต่างๆ ขณะทำงานกลุ่ม	4.03	.59	มาก
39.	ฉันพบวิธีการที่ดีในการนำเสนอข้อมูลจากการจัดการเรียนการสอนแบบ EBL	3.98	.60	มาก
	รวม	**3.97**	**.45**	**มาก**

ในการแสดงความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL โดยให้ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้เนื้อหาดังนี้

ประเด็นที่ 1 สิ่งที่มีประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ EBL คือการศึกษาด้วยตนเองเพราะการศึกษาด้วยตนเองทำให้ต้องคิด ค้นหาปัญหา สาเหตุ และคำตอบ ต้องตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่ประเด็นการเรียนรู้ ซึ่งอาจทำให้ค้นพบปัญหาหรือสิ่งที่ไม่เคยทราบมาก่อนดังคำกล่าวที่ว่า

"...อาจารย์นำวิธีการสอนแบบ EBL มาใช้ ทำให้ต้องนำทักษะการคิดของฉันมาใช้มากขึ้น และกระบวนการคิด เป็นสิ่งที่สำคัญในการสืบเสาะหาข้อมูลเพื่อใช้ในการเรียนแบบ EBL"

"การได้ตั้งคำถามที่เราอยากรู้และเราก็ไปสืบค้นด้วยตนเอง ทำให้เราจดจำในสิ่งที่เราต้อง การอยากรู้ได้ดีกว่าและแม่นยำกว่า เพราะเป็นเรื่องที่อยากรู้และค้นด้วยตนเอง"

สิ่งที่มีประโยชน์อีกประการหนึ่งคือการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตน เอง ดังที่กลุ่มตัวอย่างรายหนึ่งกล่าวว่า

"มีการแชร์ข้อมูลที่ตัวเองค้นหามา ซึ่งแต่ละคนก็หาข้อมูลจากต่างกันทำให้ข้อมูลที่ได้มาหัว ข้อเดียวกันแต่มีบางประเด็นที่แปลกใหม่น่าสนใจไม่เหมือนกัน ทำให้เราได้รู้ข้อมูลมากขึ้นกว่าของตัวเองที่หามา การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นกลุ่มนำมาเสนอทำให้เห็นความแตกต่างด้านข้อมูล ความคิดแต่ละกลุ่มที่เหมือนกันและก็ต่างกันด้วย"

ประเด็นที่ 2 ทักษะหรือสิ่งที่มีประโยชน์มากที่สุดที่ได้เรียนรู้จากการเรียนการสอนแบบ EBL ได้แก่ ทักษะการคิด การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร ดังที่กลุ่มตัวอย่าง 4 คน กล่าวว่า

"ทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์จากสถานการณ์ที่ได้รับ เพราะทำให้ตนเองมีความคิดที่เป็นระบบ มีการเรียบเรียงข้อมูลก่อนการวิเคราะห์สถานการณ์นั้นๆ ฝึกกระตุ้นในด้านความสนใจที่จะไปศึกษาค้นหาคำตอบหรือสิ่งที่ทราบแล้วแต่ต้องการทราบเพิ่มเติม"

"ทักษะการตั้งคำถาม เพราะ ส่วนมากในตำรามักอธิบายเป็นวิชาการ เราก็เลยต้องหาคำตอบนอกตำรา โดยมีการตั้งคำถามว่าทำไม อย่างไร หรือ อะไร บางทีเราก็ได้คำตอบที่มากกว่าในตำราเสียอีก"

"ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้เราเข้ากับคนอื่นได้ดีขึ้น และรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น

ซึ่งแต่ละคนมีความคิดที่หลากหลาย บางครั้งความคิดของเพื่อนในกลุ่มก็มีประโยชน์กับเราเพราะบางเรื่องก็เป็นที่เราไม่รู้ สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันได้และได้รับความรู้เพิ่มเติม"

"ทักษะการสื่อสาร เป็นประโยชน์มากที่สุด เพราะการเข้ากลุ่มแต่ละครั้งต้องสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน การสื่อสารจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จได้"

ประเด็นที่ 3 สิ่งที่ทำให้วิธีการเรียนรู้เปลี่ยนไปมากที่สุดคือ วิธีการเรียนรู้ที่มาจากตนเองและจากผู้รู้ ดังคำอธิบายว่า

"ถ้าเรียนแบบธรรมดา พอเราสงสัยก็ถามผู้สอนและคำตอบนั้นแป๊ปเดียวก็ลืม แต่ถ้าเราได้

ตั้งข้อคำถามและลองหาคำตอบด้วยตนเองก่อนที่ผู้สอนมาสรุปทีหลังจะทำให้ได้รู้ว่าสิ่งที่เราค้นนั้นถูกต้องหรือไม่ และทำให้เกิดการจำมากกว่า"

ส่วนสิ่งอื่นๆ ที่ทำให้วิธีการเรียนรู้ของพวกตนเปลี่ยนไปคือ การได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนต้องการ ทำให้มีโอกาสในการเรียนรู้นอกห้องเรียน สืบค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และนำสิ่งที่ตนเรียนรู้มานั้นมาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งทำให้พวกตนเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนรู้จากแบบเดิมๆ และมีแนวทางในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นดังคำอธิบายที่ว่า

"...การได้เรียนในหัวข้อที่เราสงสัยและอยากรู้เพราะว่าข้อการเรียนรู้มาจากสิ่งที่เราอยาก

จะเรียนรู้และสิ่งที่เราไม่รู้จัก การสืบค้นหาข้อมูลประเด็นการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่นอก เหนือจากตำรา เอกสารหรือจากอาจารย์ที่สอนในห้องเรียน

เพราะการหาข้อมูลจากแหล่งที่หลาก หลาย เราก็จะมีมุมมองในเรื่องนั้นๆ กว้างขึ้น ชัดเจนขึ้น และเข้าใจมากขึ้นด้วย”

ประเด็นที่ 4 สิ่งที่ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือตัวผู้เรียนโดยอาศัยความตั้ง ใจและความกระตือรือร้น การได้รับการสนับสนุนจากผู้สอน และการได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้รู้หรือผู้ เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ ดังคำพูดที่ว่า

“ความกระตือรือร้น และสนใจในการเรียนแต่ละครั้ง เพราะทำให้เรามีสติจดจ่อกับสิ่งที่เรียน ทำให้รับรู้ในเรื่องที่เรียนได้ดีขึ้น”

“แนวทางคำแนะนำจากอาจารย์ทำให้มีความมั่นใจในการทำงานเพราะเมื่อมีปัญหาไม่เข้าใจและได้ขอคำปรึกษาจากอาจารย์ทำให้ตนเริ่มรู้แนวทางที่จะทำงานต่อไปได้”

ประเด็นที่ 5 สิ่งที่ยุ่งยากมากที่สุดที่พบจากการเรียนการสอนแบบ EBL คือ การที่กลุ่มมีขนาดใหญ่จึงมีการแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย เป็นความยากลำบากในการหาข้อสรุป อีกทั้งสมาชิกบางรายไม่ให้ความร่วมมือ ก่อให้เกิดความยุ่งยากและส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ ดังคำกล่าวที่ว่า

“เพราะกลุ่มค่อนข้างใหญ่เกิน ความคิดเห็นบางคนก็เงียบ บางคนก็มากมาย ทำให้งงและสับสน”

ประเด็นที่ 6 สิ่งที่ผู้เรียนต้องการเพื่อพัฒนาการเป็นผู้เรียนคือ การมีแหล่งข้อมูลเพื่อการค้นคว้าที่หลากหลาย การได้รับคำแนะนำจากผู้สอน การเพิ่มความตั้งใจ ความกระตือรือร้น การตั้งคำถาม การมีภาวะผู้นำเพื่อนำกลุ่มและกล้าแสดงความคิดเห็น รวมทั้งการวางแผนในการทำงาน ดังคำกล่าวที่ว่า

“...การค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพราะข้อมูลแต่ละแหล่งจะมีความแตกต่างกันบ้างในบางเนื้อหา ดังนั้นเราจะต้องค้นคว้าหาข้อมูลจากหลาย ๆ ที่ เพื่อที่เราจะได้มีองค์ความรู้ที่มากยิ่งขึ้น”

“...การตั้งใจเรียนและศึกษาในแต่ละหัวข้อให้เข้าใจถึงรายละเอียดความสำคัญต่างๆ ของเนื้อหา ข้อมูล เพื่อการนำมาใช้ได้อย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน”

ประเด็นที่ 7 สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องการให้จัดการคืออุปสรรคที่เกิดจากตนเองเช่น การขาดสมาธิ ความไม่กระตือรือร้นในการเรียน เช่นคำอธิบายว่า

“เป็นคนที่สมาธิสั้น ชอบวอกแวกไปสนใจสิ่งอื่นบ่อยครั้ง เพราะการที่เรามีสมาธิสั้นจะทำให้งานเราเสร็จช้าและไม่มีประสิทธิภาพ”

“ความไม่กระตือรือร้น เพราะทำให้งานล่าช้า”

ประเด็นที่ 8 สิ่งที่ต้องการให้ผู้สอนช่วยเหลือเพื่อพัฒนาผู้เรียนมี 3 ประการคือ 1) สิ่งที่ต้องการให้ผู้สอนทำให้หมดไปคือการเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ 2) สิ่งที่ต้องการให้ผู้สอนทำให้เกิดขึ้นคือการทำให้เกิดความสนุกสนานระหว่างการเรียนการสอน และ 3) สิ่งที่ผู้สอนปฏิบัติแล้วและผู้เรียนต้องการให้มีต่อไปคือการยกตัวอย่างประกอบ ใช้สถานการณ์เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ ชี้แนะแนวทาง และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งท่าทีของผู้สอน ดังคำอธิบายว่า

“สิ่งที่อยากให้หมดไปคือการทำงานเป็นกลุ่มที่มีจำนวนคนมากเกินไป ประกอบกับการคุยกันในห้อง การที่เพื่อนๆ เงียบขณะอาจารย์สอน จะได้มีสมาธิในการเรียน”

“การเรียนแบบนี้ (EBL) เป็นการเสนอให้รู้จักการเป็นผู้นำ การกล้าแสดงออก การแสดงความคิดเห็น การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทำให้การเรียนนั้นมีประสิทธิ ภาพและทำให้กฎหมายเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้น การอธิบายเพิ่มเติมกับข้อมูลบางประเด็นทำให้เข้าใจมาก ขึ้น”

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ภายหลังการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้เฉลี่ยรวมในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลอยู่ในระดับดีและปานกลาง คิดเป็นร้อยละ

43.55 และ 37.10 ตามลำดับ และร้อยละของคะแนนความรู้เฉลี่ยรวมของนักศึกษาพยาบาลเท่ากับ 68.26 อภิปรายได้ว่ารูปแบบ EBL ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้เช่นกัน[11-17] เนื่องจากการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL นั้น เป็นการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการสืบค้นของผู้เรียน ผู้เรียนจะได้ความรู้มาโดยผ่านการให้ความหมายตามกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้นั้นจะเป็นการศึกษาด้วยตนเอง เนื่องจากผู้เรียนจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าวิธีใดที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้เรียน รู้กับสถานการณ์ที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายมาจากผู้สอน โดยมีผู้สอนเป็นผู้มอบหมายงาน กระตุ้น สนับสนุน หรืออำนวยความสะดวกตลอดกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนจะสร้างแนวทางการสืบค้นด้วยตนเอง กำหนดหรือระบุความรู้ที่ตนมี และจัดลำดับความต้องการการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนจะค้นหาหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อใช้ในการสนับสนุนความคิดของตนและรับผิดชอบในการวิเคราะห์ นำเสนอผลการเรียนรู้หรือการสืบค้นของตนอย่างเหมาะสม ผู้เรียนทำการศึกษาหรือสืบค้นด้วยตนเอง ผู้เรียนจะเกิดความคุ้นเคยกับทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วารสารอิเลกโทรนิกส์ (E-journal) และฐานข้อมูล (Database)[5-7,18] อีกประการหนึ่งคือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กระบวนการเรียนการสอน 4 ขั้นตอนคือ ขั้นนำ ขั้นสืบค้นข้อมูล ขั้นทบทวนสถานการณ์และขั้นรวบรวมความรู้ที่ได้รับ ผู้สอนสนับสนุนให้ผู้เรียนหาข้อสรุปสำหรับสิ่งที่ตนได้รับจากการแลกเปลี่ยนกับเพื่อนและจากผู้สอน ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้สามารถยืนยันได้เพิ่มเติมว่าการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้กล่าวคือผู้เรียนคิดว่าการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL ช่วยให้ตนพบว่าอะไรที่ผู้เรียนอย่างตนคาดหวัง และมีหลายสิ่งที่ตนต้องเรียนรู้เพิ่มเติมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.00 และ 4.34 ตามลำดับ) นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า การเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ตามที่ผู้เรียนได้กล่าวไว้ว่าการได้ตั้งคำถามที่ตนอยากรู้และต้องไปสืบค้นด้วยตนเอง ทำให้จดจำในสิ่งที่ต้องการทราบได้ดีกว่าและแม่นยำกว่า อีกทั้งในเรื่องการคิดคำถามจากความสงสัยของตนเองในเนื้อเรื่องที่ได้รับจากผู้สอนทำให้กระตุ้นความต้องการในการค้นหาคำตอบ รวมทั้งทำให้ตนเองทราบว่าความรู้ในจุดไหนที่ควรเพิ่มเติมหรือปรับปรุง จึงเป็นการยืนยันได้ว่าผู้เรียนจะได้รับความรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้อย่างแน่นอน[11,12,15,16]

2. การที่ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการสอนโดยใช้รูปแบบ EBL โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =3.97) และเกือบทุกข้อรายการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ($\overline{X}$ =3.51-4.53) เนื่องจากนักศึกษาเห็นว่าวิธีการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL เป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยาก สามารถนำสิ่งต่างๆ จากการเรียนการสอนแบบ EBL ไปประยุกต์ใช้ได้ การเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL มีประโยชน์ได้แก่ ทำให้ทราบวิธีการวางแผนการเรียนรู้ ควบคุมการเรียนรู้และรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ได้เรียนรู้การนำเสนอผลการค้นพบของตนต่อเพื่อนในชั้นเรียน ทำให้ตนได้พัฒนาทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการทำงานเป็นทีมโดยทำให้กลุ่มมีประสิทธิภาพในการพัฒนาจุดมุ่งหมายร่วมกัน และเข้าใจเทคนิคและกระบวนการต่างๆ ขณะทำงานกลุ่ม เกิดทักษะในการตั้งคำถามเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะในการประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทักษะการคิด ทักษะการสืบค้นข้อมูล ทักษะการฟังและทักษะการพูด ได้รับการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำ มีทักษะในการนำเสนอผลการเรียนรู้ของตน สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี มองเห็นแนวทางที่จะเข้าไปช่วยงานของกลุ่ม ซึ่งทักษะดังกล่าวทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองในการประเมินข้อ มูลที่ตนค้นพบ การตั้งคำถามเพื่อการเรียนรู้และการแก้ปัญหา นอกจากนี้ ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL เพราะเกิดความสนุกในการเรียนรู้ สนุกกับการเป็นสมาชิกในกลุ่ม และรู้สึกถึงความท้าทายในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL แม้ว่าผู้เรียนบางส่วนมีความเห็นว่าตนต้องทำงานหนักจากการเรียนการสอนด้วยวิธีนี้ แต่ตนได้รับการสนับสนุนจากผู้ สอน

ทำให้ค้นหาข้อมูลได้เพิ่มมากขึ้น และได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนทำให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าการที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL เนื่องจากทำให้ตนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น และได้ทำการศึกษาหัวข้อการเรียนต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งการที่ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นได้นั้น มาจากการที่ผู้เรียนได้รับการกระตุ้นการคิดอยู่ตลอดเวลาจนได้รับความรู้ที่เพิ่มมากขึ้นกว่าการเรียนแบบเดิม ผู้เรียนมีความเห็นตรงกันว่า EBL ทำให้ตนเกิดความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชา ชีพและปัญหาทางจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลมากขึ้น นำความรู้ไปใช้ประกอบวิชาชีพได้ การเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL มิได้ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างเดียว แต่ยังส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อตนเองในการเป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นพยาบาลที่ดี รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อต่อยอดในการพัฒนาตนเองอย่างต่อ เนื่องด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

การเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ตระหนักในความสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพและมองเห็นประโยชน์ของการพัฒนาตนเอง แต่ยังมีบาง

ประเด็นที่ผู้วิจัยสรุปไว้เป็นข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้เรียนมีความเห็นระดับปานกลาง ($\overline{X}$ =2.59) ว่าการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL ทำให้ตนต้องทำงานหนัก จึงควรอธิบายแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL ขั้นตอน บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน เพื่อให้เกิดภาพการเรียนรู้ที่ชัดเจนนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนต่อไป

2. ผู้เรียนเห็นว่าเพื่อนในกลุ่มแสดงการชื่นชมข้อมูลที่ผู้เรียนนำเข้ามาให้กลุ่ม ($\overline{X}$ =3.51) อยู่ในระดับมาก ผู้สอนจึงควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงออกเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการที่จะศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนของ EBL เห็นคุณค่า และให้กำลังใจซึ่งกันและกันให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. ผู้เรียนเห็นว่าจำนวนคนต่อกลุ่มนั้นมากเกินไป ควรมีการปรับลดจำนวนสมาชิกในกลุ่มให้เหลือน้อยลง ผู้สอนจะได้กระตุ้นและประเมินผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง เกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน

4. ควรศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL ในรายวิชาอื่นๆ ศึกษาผลการจัด การเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL ต่อการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ หรือมีการ ศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL กับการเรียนการสอนในรูปแบบปกติ และการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL เพื่อหากลวิธีที่ดีที่สุดในการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบ EBL

เอกสารอ้างอิง

1. ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพ: นานมีบุ๊คส์พับลิชเคชั่นส์; 2546.
2. สถาบันพระบรมราชชนก. คู่มือการใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2545. นนทบุรี: สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข; 2546.
3. เบญจวรรณ ศรีโยธิน. การรับรู้การจัดการเรียนการสอนเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี; 2549.
4. Macdonald, R. and Savin-Baden, M. A Briefing on Assessment in Problem-based Learning: LTSN Generic Centre Assessment Series [internet]. 2004 [retrieved August 2010] Available from www.heacademy.ac.uk/resources.asp?process=full_record&section=generic&id=349

5. Kahn, P. and O'Rourke, K. Understanding Enquiry–Based Learning, in Handbook of Enquiry and Problem–based Learning: Irish Case Studies and International Perspectives, T. Barrett, I. M. Labhrainn and H. Fallon, Eds. Galway: All Ireland Society for Higher Education (AISHE); 2005.
6. Hutchings, B. Principles of Enquiry–Based Learning. {interne}. 2006 {Retrieved May 2010} Available from http://www.campus.manchester.ac.uk/ceebl/resources/papers/ceeblgr002.pdf
7. D' Cruz, G. What is the Enquiry–Based Learning (EBL)?. Handout for special lecture at Burapa University; 2008.
8. วิไลพร ขำวงษ์ และกมลรัตน์ เทอร์เนอร์. รายงานการวิจัยเรื่องผลของการเรียนการสอนแบบผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี; 2550.
9. ประคอง กรรณสูต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2542.
10. Polit, D. and Beck, C. Essentials of Nursing Research: Methods, Appraisal, and Utilization. (7th ed). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2010.
11. Palmer, S. Enquiry–Based Learning can Maximise a Student's Potential. Psychology Learning and Teaching 2002; 2(2), 82–86.
12. Smyth, S. Postgraduate Nursing Students' Experiences of Enquiry–Based Learning at NUI, Galway in Handbook of Enquiry & Problem Based Learning. Barrett, T., Mac Labhrainn, I. and Fallon, H. (Eds). Galway: CELT; 2005.
13. Hutchings, B. and O'Rourke, K. Enquiry– Based Learning, Inter nationally and Interdisciplinary: A Case Study of Trial Anglo–American Student Event. {internet}. 2006 {retrieved May 2010}. Available from www.campus.manchester.ac.uk/ceebl/resources/ casestudies/ ceeblessay003.pdf
14. Dewick, P. Innovative Ways to Teach Innovation: Introducing Enquiry–Based Learning to Manchester Business School Undergraduate Teaching. Manchester Business School. {internet}. 2008 {retrieved May 2010}, Available from www.campus.manchester.ac.uk/ceebl/projects/casestudies/56.pdf
15. McAlpine, I., Pannan, L. and Fitzmaurice, K. Steps Towards Using an Enquiry–Based Blended Learning Design for Curriculum Change in Health Sciences. {internet}. 2008 {retrieved August 2010}. Available from http://www.ascilite.org.au/conferences/melbourne08/procs/ mcalpine.pdf
16. Powell, N., Van Silfhout, R. and Hicks, P. Using Enquiry–Based Learning (EBL) to Prepare Students for Group Work: Results of a Follow–up Evaluation. {internet}. 2008 {retrieved May 2015}. Available from www.researchgate.net/publication/242071932_Using_Enquiry–Based_Learning_to_prepare_Students_for_Group_Work_Results_of_a_follow–up_evaluation
17. Centre for Excellence in Teaching and Learning: Enquiry–based Learning. Enquiry–Based Learning. The University of Manchester. {internet}. 2010 {retrieved May 2010}. Available from www.manchester.ac.uk/cetl